

II.

Báró Sina Simon

500 forintra terjedő ajánlata folytán

Kubinyi Ferencz

indítványozta,

hogy a társulat részéről, a köszönet nyilvánítása mellett oklevéllel tiszteltessék meg, felhözva a jeni mineralogiai társulat keletkezését, akkori hazánkfiainak lelkes részvétét, egyszerűságra indítványozván, hogy a társulat hálája nyilvánításául az adakozó Báró trenchlini uradalmait földtani tekintetben vizsgálta meg, melyre nézve az indítványozó személyes részvétét ajánlotta.

A magyar földtani társulat részéről, 1857-i évi Január 27-én tartott szakülés alkalmával.

A magyar földtani társulat ezen folyó 1857-ik évi első gyűlése Január 10-ik napján tartatott meg. Kubinyi Ágoston úr mint a társulat elnöke, a gyűlést azon öröndetes jelentéssel nyitá meg, hogy báró Sina Simon nagylelkű adományát a földtani társulatra is kiterjesztette, annak 500 pftot ajánlván; mely ebbeli bőkezű ajánlatát a tisztelt bárónak, egy hozzá intézett levélben elnökileg a társulat nevében megköszönte. Mely indítványra Kubinyi Ferencz másodelnök szót emelt: „illendöbben — ugymond nem hálálhatjuk és köszönhetjük meg a nagylelkű Bárónak társulatunk iránt is nyilvánított bőkezűségét, mintha egy köszönő levelet intézendünk a társulat részéről a Báróhoz és őt egy társulati oklevéllel megtiszteljük.“ Ennek kijelentése után akképpen folytatta előadását: „Teljes reményem van — ugymond — hogy ezen üdvös lépése ő nagyságának nagy befolyással leend hazánkfiaira, többen lesznek, kik ha nem is ily adománnyal, de társulatunkba lépén, legalább a kitűzött rendes tagdíjjal szaporítandják a társulat csekély pénzerejét; de más részről jó hatást idézend elő, mert kettőztetett igyekezettel s erővel mozdítandjuk elő működéseinket. Eddigél a magyar nemzeti Muzéum, ásvány, föld és őslénytani gyűjteményének szaporítása levén, a társulat egyik fő célja, e tekintetben az eredmény oly dús, hogy szemrehányást nem várhatunk, de szé-

gyentől arczunk el se fog pirulni, mert az eddigi pénzerőhez képesteleget gyűjtöttünk. Más részről fájdalommal ugyan, de őszintén vagyunk kénytelenek kijelenteni, hogy munkálataink kiadásával elmaradtunk. Mind kettőt pénz nemléte miatt véghez vinnünk nem lehetett. A kettő közül egynek vagy másiknak el kelle maradnia. Első években többet tehattünk, könnyítette kirándulásainkat azon kedvező körülmény, hogy az akkori igen tisztelt kormányzó b. Geringer ő nagyméltósága nyílt parancsa és ajánlata mellett tehattuk kutatásainkat, későbbben hasonló ajánlatmegtagadtatván, hátráltattunk működéseinkben és a kitűzött czélnak illően nem felelhetünk meg. A társulat tagjai nemesak hogy nem szaporodtak, hanem inkább fogytak, a díjak sem jöttek be rendszeren. Állásunk tehát igen szomorú volt, kivált a közelebb lefolyt utolsó két évben. Munkálataink egy részének első füzetét ki akarván adni, nagyobb kirándulásokat és kutatásokat nem tehattunk. A közelebb múlt évben munkálódásaink első füzetét kiadtuk, hogy az napfényre jöhessen, egyedül herezeg Eszterházy Pál ő főméltósága rendszeren bejövő évi ajánlatának köszönhetjük.

Megfoghatatlan előttem, hogy épen ezen társulat iránt nem nagyobb a részvét; — az ásványtannak nemesak kedvelői, de számos avatottjai régibb időktől is előszámlálhatók hazánkiai közül, — szabadjon ezúttal a jénai mineralogiai társulat keletkezését felhoznom.

Midőn 1794-ik évi december 8-ik napján a jénai mineralogiai társulat létesült, kik voltak a németeken kívül a legszamosabbak a kik a világhírű társulat létesítését előidéztek és annak fentartását elősegítették? felelet: számos magyar hazánkiai és nemesak azok, a kik akkor a jénai egyetemen tanultak, de más számos hazánkiai, még pedig minden rang és osztály különbség nélkül. Majdnem szamosabb hazánkfiaival dicsekedett akkoron a jénai társulat mint jelenleg földtani társulatunk. Hazánkiai részvétét azzal hálálta meg a jénai társulat, hogy elnöknek gróf Teleki Domokost, ezenkívül két titoknokot, egyet a német, mászt a magyar nemzet részéről választott, ez oly kitüntetés, mely nemzetünknek örökre díszére fog szolgálni. Szabad legyen az akkori és későbbi társulati tagok közül a következő magyarokat megneveznem: Elek, Fazekas, Karika, Nagy, Óri, Pázmándy Antal, Trajtlér, Ambrózy, Szabó Dávid pataki tanár, Benkó, Berzeviczy Pál, Deresényi, Diószegi Sámuel, gr. Festetics György, Gümöry János, Tersib Sámuel, Sóváry Pál, Mitterpacher — gr. Pálffy Ferdinand, báró Podmániczky Károly, gr.

Ráday Gedeon, gr. Rédey, Sturmman Márton, kir. tanácsos, Szatmáry, gr. Teleki József, Volny, Asbóth, Gerensich, Kitaibl, Lengyel József, Liedemann, Lumniczer, Paczofszky, Schönbauer, Szentgyörgyi József, Szontagh, Tesedik Sámuel, Zai, Zsoldos s a. t. — Bredeczky Sámuel, a ki a magyar nemzet részéről titoknok volt, a társulat keletkezésekor. — Számtalan nevet találunk a jénai társulat akkori évkönyveiben, melyekkel ezúttal, midőn a közjó és a tudomány előmozdításáról van szó, gyakran találkozunk.

Roszabbak vagyunk-e elődeinknél? elhalt-e bennünk minden hajlam ezen tudomány iránt? Azt hiszem, hogy 1794 óta alig van tudomány, mely annyira kifejlődött volna és oly magas polezon állana, mint az ásvány-, föld- és őslénytan; alig van, a ki által ne látná, hogy ezen tudományok közül a kettő chemiával összekötve, a műipar, a célirányos gazdaszat alapjául tekintendők, hogy a jólét gyarapodásának emeltyűi. Ha nem is oly nagyszámu, de mégis számos hazánkfiaival dicsekedhetünk, kik a felhozott tudományoknak nemcsak kedvelői, de avatottjai is. Báró Sina ajánlata új lendületet adand társulatunk működéseinek. Képesek leendünk nemcsak kirándulásokat és kutatásokat tenni, de munkálataink kiadását is folytatni: Lehetetlen, hogy ne kövessék mások is a nagy-lelkű hazafi példáját. Mi pedig, kiket a tisztelt társulat bizalma tisztviselőkkül a társulat kormányára ide rendelt, kettőztessük meg szorgalmunkat, működésünket, és ha még csekély számmal vagyunk is, iparkodjunk, hogy csekély pénzösszegünkhöz képest, aránylag dúsabb eredményt az eddiginél mutathassunk elő. Emmélfogva társulatunk jövődjét tekintve, azon meggyőződéssemmel fejezem be szívem érzelmeit, hogy báró Sina lelkes példája üdvös hatást és tettleges követést idézend elő számos hazánkfiai részéről, bizton teliát egy új, az eddiginél sokkal szerencsésebb aerának nézhetünk elébe. Hogy tettel nyilvánítsuk az adakozó Báró iránt hálánkat, egyszersmind indítványozom, hogy a tisztelt Bárónak Trenchin megyei uradalmait földtani tekintetben vizsgáltsuk meg, ennek következtében személyes részvéteket bátor vagyok felajánlani. — Befejezésül teljés szívemből kívánom, hogy Báró Sinát, ki ily lelkes példával ment elő működéseink elősegítésében, a mindenható számos évekig éltesse és engedje, hogy hosszú élete véglehetőleg példátlan bőkezűségét, más alkalommal is, nemcsak társulatunkra, de más magyar társulatokra és hasznos intézetekre kiterjezthesse.